

Львівський національний університет імені Івана Франка
Інвестиційна привабливість Жидачівського району Львівської області як туристичної дестинації

Мета статті полягає в дослідженні актуальних та потенційно можливих туристсько-рекреаційних ресурсів у межах Жидачівського району Львівської області (регіон Придністер'я). аналізуються природні, історико-культурні, біосоціальні активи району у контексті розвитку туристичної діяльності та інвестиційної привабливості. Одним із ключових завдань є провести SWOT-аналіз можливостей розвитку туристичного господарства регіону дослідження.

Ключові слова: туристична діяльність, SWOT-аналіз, Жидачівський район, Придністер'я.

Павел Романів

Инвестиционная привлекательность Жидачевского района Львовской области как туристической дестинации

Цель статьи заключается в исследовании актуальных и возможных туристско-рекреационных ресурсов в пределах Жидачевского района Львовской области (регион Приднестерья). Анализируются природные, историко-культурные, биосоциальные активы района в контексте развития туристической деятельности, а также инвестиционной привлекательности. Одной из ключевых задач является провести SWOT-анализ возможностей развития туристического хозяйства региона исследования.

Ключевые слова: туристическая деятельность, SWOT-анализ, Жидачевский район, Приднестерья.

Pavlo Romaniv

Investment attractiveness of Zhydachiv district of Lviv region as a tourist destination

The purpose of the paper is to study actual and potentially possible tourist and recreational resources within the Zhydachiv district of Lviv region (the Prydnistriian region). Analyzes the natural, historical and cultural, biosocial assets of the region in the context of tourism development and Investment attractiveness. One of the key tasks is to conduct a SWOT analysis of tourism development opportunities in the research area.

Key words: tourism activity, SWOT-analysis, Zhydachiv district, Prydnistr'ya.

Постановка проблеми. Місто Жидачів та Жидачівський район завдяки ряду якісних кроків з боку різноманітних інституцій (в попередні роки) намагаються заявити про себе як місце туристичного призначення в Україні через туристично-інформаційну політику. Але потенціал галузі все-таки потерпає через: відсутність чіткої стратегії туристичного розвитку, розвинутої туристичної інфраструктури та відповідно якісного рівня сервісу; невизначеність особливостей, притаманних місту та району з поміж міст-конкурентів України та Польщі (таких як: Стрий, Дрогобич, Івано-Франківськ, Сянок, Перемишль...).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження туристично-рекреаційного потенціалу регіону, його інвестиційної привабливості відображені у працях вітчизняних та зарубіжних авторів: Бейдик О.О., Бутко М.П., Дутчак С.В., Лось М.А. Зарубіжні економісти приділяють багато уваги дослідженням проблем організації туристичної діяльності, серед яких Луї Д'Аморе, Томас Л. Бартон, С. Каспар, Б. Рітчі, В. Хунцикер, Уільям Г. Шенкир та інші. Проблемам розвитку туризму та його інвестиційної привабливості на національному, регіональному і місцевому рівнях присвячені дослідження багатьох зарубіжних та українських учених, серед яких: В. Маракова (V. Marakova), Т. Дир (T. Dyr), А. Волак-Тузіmek (A. Wolak-Tuzimek); Б. Крстич (B. Krstic), С. Йованович (S. Jovanovic), В. Янковіц-Міліч (V. Jankovic-Milic), Т. Станішич (T. Stanisic); В. Лінг (W. Ling), Л. Лонг (L. Long).

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Формулювання цілей статті. Для досягнення поставленої мети ми виконували наступні завдання: виявити природно-географічні та історико-культурні передумови розвитку туризму в Жидачівському районі; дослідити інфраструктуру Жидачівського району; дослідити та

окреслити головні стратегічні цілі у розвитку туристичної галузі району; провести SWOT-аналіз інвестиційних можливостей розвитку туристичного господарства регіону дослідження.

Виклад основного матеріалу. Розвиток транскордонного співробітництва є одним із важливих аспектів формування регіональної політики кожної території. Жидачівський район – район, який знаходиться в безпосередній близькості до спільного кордону Львівської області з Польщею. Уже наявний досвід та подальша співпраця з польськими організаціями і компаніями може піти на користь економічному і культурному розвитку району. Сьогодні таке прикордонне співробітництво необхідно вдосконалювати та розвивати, наповнювати актуальними проектами та ініціативами. Таке співробітництво сприятиме підвищенню ролі району у зовнішньоекономічних відносинах, входженню до європейських організацій регіонального спрямування. Особливо це має значення у контексті конвергенції соціально-економічного (у тім числі туристичного) простору прикордонних регіонів. Прикладом такого співробітництва є те, що ГО «Асоціація польських підприємців Львівщини», започаткувала проект «Журавно – місто історичної та культурної спадщини двох народів – українського та польського», що реалізується із жовтня 2016 року.

Вже започатковано процес налагодження тісніших зв'язків між районом і країнами Європейського Союзу. Передбачається, що обсяги допомоги Україні зростуть, а отже зростатиме допомога і для району. Близькість розташування району до польських міст і регіонів дасть змогу використати безпосередній їх досвід щодо можливостей і перешкод на шляху реалізації програм ЄС.

Європейський Союз неохоче надає кошти країнам, які не є членами ЄС. Однак, польсько-українська співпраця може стати додатковим позитивним чинником в отриманні певної частини коштів для зміцнення прикордонного партнерства.

Співробітництво у рамках євро регіонів спрямоване на поєднання зусиль в економічній сфері, розбудову соціальної, інформаційної та виробничої інфраструктури, будівництво та розвиток транспортної мережі, наукової та культурної співпраці, охорону навколишнього природного середовища.

Прикладом культурної та туристичної співпраці є наміри про відкриття першого в Україні музею «батькові польської літератури» Миколаю Рею у смт Журавно.

8 вересня 2018 року у смт. Журавно, що у Жидачівському районі Львівської області, відбулась науково-практична конференція, проведена у рамках літературно-мистецького форуму «Діалог двох культур», організована Міністерствами культури Польщі та України «Миколай Рей: великий син журавнівської землі, провісник польської літератури».

У рамках цієї події підписано декларацію намірів, щодо відкриття у вересні 2018 року музею Миколая Рея у Журавні. Перші експонати, зокрема, виставку інформаційних стендів двома мовами – українською та польською – з біографією Миколая Рея та короткими довідками про найвизначніші пам'ятки польської культури на теренах Галичини, передано у фонд майбутнього музею, що планується розмістити у стінах Ратуші (колишнє приміщення магістрату смт. Журавно).

У рамках цього проекту між ГО «Асоціація польських підприємців Львівщини» та Журавнівською селищною радою підписано меморандум про наміри щодо співпраці й популяризації історико-культурної спадщини українського та польського народів пов'язаної із Журавном.

«Батько польської літератури» походить із містечка Журавна над Дністром. Саме тут 4 лютого 1505 року в сім'ї дрібного шляхтича Станіслава Рея та його другої дружини Барбари Гербурт, сестри львівського підкоморія Пйотра Гербурта-Одновського, вдови Якуба Ключа (Клюса), Яна (Івана) Журавінського судилося народитися Миколаю Рею – видатному діячеві доби Ренесансу.

До найвідоміших творів письменника належать «Коротка бесіда між трьома: Паном, Війтом та Плебаном» (1543), «Життя Йосифа з єврейського року» (1545), «Псалтир Давида» (1546), «Звіринець» (1562) та інші.

Саме ж селище Журавно з історією Республіки Польща тісно єднає не лише постать Миколая Рея. Саме в Журавно 17 жовтня 1676 р. підписано договір про перемир'я між королем Яном III Собеським та Османською Портою. У світовій історії цей акт має назву «Журавнівський мир». Позаминулого року тут відзначили 340 років з часу цієї події.

Міжнародне співробітництво у туристичній галузі триває у межах Мікропроєкту № 8 «Спільне представлення туристичних, етнічних та культурних особливостей Жидачівського району (Україна) та Сяноцького повіту (Польща) на міжнародному туристичному ринку», який реалізовує Жидачівська районна рада в партнерстві з Сяноцьким повітом у складі парасолькового проєкту № IPBU.03.02.00-76-820/12-00 «Спільна промоція туристичних можливостей та культурно-історичної спадщини Львівської області, Підкарпатського і Люблінського воєводств» за співфінансування ЄС в рамках Програми транскордонного співробітництва «Польща-Білорусь-Україна 2007-2013». У рамках мікропроєкту проводяться дослідження туристичної галузі району, різноманітні спільні навчання, майстеркласи, презентації, конференції.

Загалом, завданнями інвестиційної політики має бути:

- розробка та впровадження інвестиційної Концепції, направленої як на залучення додаткових внутрішніх та зовнішніх інвестицій, в т. ч. іноземного капіталу, так і на забезпечення їх максимально ефективного використання.

- застосування ряду сучасних організаційних та фінансових інструментів, які дозволять здійснити конкретні кроки зі стимулювання, розробки та втілення нових інвестиційних проєктів на всій території району, особливо у сільській території.

- підвищення інвестиційної привабливості району через призму урядових та неурядових інституцій, проєктів, грантів, інформаційної політики тощо.

SWOT-аналіз інвестиційної туристичної привабливості регіону дослідження представлений у таблиці 1.

SWOT-аналіз проводиться з використанням статистичних даних, стратегії соціально-економічного розвитку району, власних польових досліджень території Жидачівського району та окремих природно-географічних, історико-культурних, соціально-демографічних одиниць його потенціалу.

Таблиця 1.

Результати SWOT-аналізу інвестиційної туристичної привабливості Жидачівського району

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ol style="list-style-type: none"> 1. Наявна архітектурно-історична та культурна спадщина. 2. Наявні місцеві музеї, заклади культури. 3. Наявність природних та рекреаційних ресурсів (мінеральні води, природні копалини, пам'ятки садово-паркового мистецтва тощо). 4. Потенціал для «сентиментального», релігійного, водного, спортивно-пішохідного, екологічного, сільського зеленого та інших видів туризму. 5. Історичні зв'язки з українською діаспорою у світі. 6. Потенціал участі у міжнародних проєктах. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Відсутність санаторно-курортних установ. 2. Відсутність узаконених природно-ландшафтних парків, за наявними територіями для цього (як приклад – Урочище «Бакоцино»). 3. Недостатня кількість готелів різних категорій. 4. Привабливість архітектурно-історичних будівель, споруд, визначних місць піддається ризику через соціальні патології та руйнування, недотримання умов їхньої експлуатації (Палац Скшинських у смт Журавно після пожежі знаходиться у жалюгідному стані).

	<p>5. Незначна туристично-рекреаційна промоція регіону.</p> <p>6. Відсутні місцеві та регіональна туристичні агенції.</p> <p>7. Відсутність Жидачівщини у обласній туристичній мережі.</p> <p>8. Недостатньо та неналежно розвинута інфраструктура охорони природи.</p> <p>9. Екологічні проблеми (проблеми зникнення, руйнування русла та забруднення малих річок, проблеми викидів Жидачівського ЖЦПК).</p> <p>10. Недостатнє фінансування культурних, освітніх закладів та організацій.</p>
Сприятливі можливості	Потенційні загрози
<p>1. Розвиток «сентиментального» туризму для українців, поляків, євреїв і т.д.</p> <p>2. Результативна промоція країни, Львівщини та Жидачівщини.</p> <p>3. Поліпшення міжнародного іміджу України та регіону, сприяння міжнародним зв'язкам.</p> <p>4. Поліпшення екологічної ситуації району, збереження її цінного природного середовища.</p> <p>5. Розвиток різних елементів туристичної та відпочинкової інфраструктури, зокрема на техногенних об'єктах.</p>	<p>1. Занепад архітектурних пам'яток та урбаністичної структури району.</p> <p>2. Недостатньо активна та ефективна промоція району на рівні області, на рівні України та міжнародному рівні.</p> <p>3. Стійкий негативний міжнародний імідж України та Львівської області.</p> <p>4. Недостатнє поліпшення туристичної інфраструктури, розрахованої на різні цільові групи.</p> <p>5. Складна екологічна ситуація.</p> <p>6. Зменшення інвестицій в екологічну інфраструктуру та охорону навколишнього середовища.</p>

Результуючою дією SWOT-аналізу є розробка SWOT-матриці. SWOT-матриця дозволяє виявити взаємозв'язки між «внутрішніми» (сильні та слабкі сторони) та «зовнішніми» (можливості та загрози) факторами, які мають стратегічне значення для Львівської області та Жидачівського району. Саме ці взаємозв'язки дозволяють сформулювати порівняльні переваги, виклики і ризики, які є основою для стратегічного вибору – формулювання стратегічних та операційних цілей розвитку району на довгострокову перспективу.

Порівняльні переваги (визначені в результаті аналізу сильних сторін і можливостей).

- Сильними сторонами Жидачівського району є вигідне економіко-географічне розташування, зокрема наявність природно-географічних благ, котрі можливо трансформувати у ресурси.

- Жидачівщина має значний потенціал для інтенсивного розвитку туристично-рекреаційної сфери, зокрема курортів, та розвитку зеленого, спортивного, сентиментального туризму – це значна кількість історико-культурних й архітектурних пам'яток; велика кількість природних та рекреаційних ресурсів. Також для району характерний незначний ступінь антропогенного забруднення довкілля (у порівнянні з іншими регіонами України) та однорідний етнічний склад населення з високим почуттям патріотизму, релігійності, з орієнтуванням на українські традиції.

- Потенціал міжнародної співпраці.

Виклики (визначені в результаті аналізу слабких сторін і можливостей)

- Посилення міжрегіональної співпраці може допомогти консолідувати ресурси для вирішення пріоритетних проблем та сприяти усуненню значних диспропорцій у розвитку території, навіть попри брак фінансових ресурсів у місцевого бюджету.

- Інвестування коштів «заробітчани» у місцевий бізнес та розвиток сільського зеленого туризму сприятимуть підвищенню доходів сільських домогосподарств.

- Стан багатьох об'єктів історико-архітектурної спадщини може бути покращений завдяки таким можливостям, як інтенсивний розвиток туристично-рекреаційної сфери, а також розвиток державно-приватного партнерства.

- Децентралізація системи управління (від центру до громад) та розширення власних повноважень органів місцевого самоврядування збільшуватимуть фінансове забезпечення місцевих бюджетів, що призведе до покращення стану об'єктів соціальної інфраструктури та зменшення диспропорцій у розвитку території.

Ризики (визначені в результаті аналізу слабких сторін і загроз).

- Негативні демографічні тенденції (скорочення населення, висока трудова міграція за кордон, підвищення демографічного навантаження) створюють ризик для подальшого «старіння» населення та поглиблення невідповідності між пропозицією і потребами регіонального ринку праці.

- Невирішеність проблеми поводження з відходами, зокрема зберігання та переробки хімічних засобів захисту рослин та інших небезпечних відходів, локальні екологічні проблеми (у т. ч. підтоплення, деградація земельних ресурсів) можуть бути загострені через інтенсивне природокористування.

- Периферійність регіону продовжуватиме тенденцію недостатньої уваги до промоціювання його туристично-рекреаційних активів, що з іншого боку мусить активізувати місцеве населення та громади, акцент на транзитність району у сенсі річки Дністер (водний туризм).

Висновки. Жидачівський район інтегрований у міжнародну співпрацю у різних галузях господарства. Прикладом такого співробітництва є те, що ГО «Асоціація польських підприємців Львівщини» яку очолює Тетяна Бойко, започаткувала проект «Журавно – місто історичної та культурної спадщини двох народів – українського та польського», що реалізується із жовтня 2016 року. Прикладом культурної та туристичної співпраці є наміри про відкриття першого в Україні музею «батькові польської літератури» Миколаю Рею у смт Журавно. У рамках цієї події підписано декларацію намірів, щодо відкриття у вересні 2018 року музею Миколая Рея у Журавні. Міжнародне співробітництво у туристичній галузі триває у межах Мікропроєкту № 8 «Спільне представлення туристичних, етнічних та культурних особливостей Жидачівського району (Україна) та Сяноцького повіту (Польща) на міжнародному туристичному ринку», який реалізовує Жидачівська районна рада в партнерстві з Сяноцьким повітом у складі парасолькового проєкту № ІРВU.03.02.00-76-820/12-00 «Спільна промоція туристичних можливостей та культурно-історичної спадщини Львівської області, Підкарпатського і Люблінського воєводств» за співфінансування ЄС в рамках Програми транскордонного співробітництва «Польща-Білорусь-Україна 2007-2013». У рамках мікропроєкту проводяться дослідження туристичної галузі району, різноманітні спільні навчання, майстеркласи, презентації, конференції.

Жидачівщина має значний потенціал для інтенсивного розвитку туристично-рекреаційної сфери, зокрема курортів, та розвитку зеленого, спортивного, сентиментального туризму – це значна кількість історико-культурних й архітектурних пам'яток; велика кількість природних та рекреаційних ресурсів. Посилення міжрегіональної співпраці може допомогти консолідувати ресурси для вирішення пріоритетних проблем та сприяти усуненню значних диспропорцій у розвитку території, навіть попри брак фінансових ресурсів у місцевого бюджету. Інвестування коштів

«заробітчан» у місцевий бізнес та розвиток сільського зеленого туризму сприятимуть підвищенню доходів сільських домогосподарств.

Список літератури.

1. Інвестиції у Львівській області. Електронний ресурс. Режим доступу: www.invest-lvivregion.com.

2. Офіційний сайт Жидачівської РДА. [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.zhydachivrda.org.ua.

3. Романів П. Актуальні та потенційні можливості туристичної діяльності у Наддністерському туристичному районі / П. Романів // Географія, економіка і туризм: національний та міжнародний досвід / Матеріали ІХ міжнародної конференції з міжнародною участю. - Львів, 2015. - С. 164-168.

4. Романів П. Гамкало М. Тенденції формування туристичного продукту на території Наддністровського туристичного району. Географія і туризм: міжнародні виклики українському туризму / Матеріали V міжнародної наукової конференції. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2011. – С. 174-178.

5. П. Романів. Розвиток туризму в басейні р. Дністер у контексті сталого розвитку / М. Гамкало, П. Романів, А. Манько // Сталій розвиток – стан та перспективи: Матеріали Міжнародного наукового симпозіуму SDEV'2018 (28 лютого–3 березня 2018 року, Львів-Славське, Україна). – Львів, 2018. – 343 с. С. 296-298.

6. M. Hamkalo, P. Romaniv, V. Rozhak. Active tourism development in the Carpathian region // Archives of tourism, hospitality and sport science – Vol. 1, Year 2017, Univ. Vincent Paul, Lublin - P. 41-54.